

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 261/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. J., S., zastúpenej advokátom JUDr. D. M., Advokátska kancelária, S., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. januára 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 73/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. apríla 2011 doručená sťažnosť Ing. Ľ. J. (ďalej len „sťažovateľka“) pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 26. januára 2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžo 73/2010.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že vedúca služobného úradu R. so sídlom v S. (ďalej len „úrad“) vydala rozhodnutie č. 01/2007/00872-4/SÚ zo 14. mája 2007 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľky z dôvodu nezaradenia predstavenej dňom 15. mája 2007. Proti uvedenému rozhodnutiu vedúcej služobného úradu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodla podľa § 138 ods. 1 zákona č. 312/2001 Z. z. o štátnej službe v znení neskorších predpisov platnom v rozhodnom čase (ďalej len „zákon o štátnej službe“) vedúca úradu ako odvolací orgán rozhodnutím č. 01/2008/01399-10 z 19. septembra 2008 tak, že zamietla odvolanie sťažovateľky a potvrdila rozhodnutie úradu č. 01/2007/00872-4/SÚ zo 14. mája 2007.

Následne sa sťažovateľka žalobou podanou na Krajskom súde v Prešove (ďalej len „krajský súd“) domáhala preskúmania a zrušenia rozhodnutia vedúcej úradu č. 01/2008/01399-10 z 19. septembra 2008. Krajský súd o žalobe sťažovateľky rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 S 38/2008 z 20. novembra 2009 tak, že ju zamietol.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie. V odvolaní okrem iného namietala, že správne orgány pochybili, pretože nerešpektovali procesnú zásadu litispendencie. Tá mala vzniknúť tým, že po zrušení prvostupňového rozhodnutia vedúcej úradu z 5. marca 2007 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľky odvolaním podľa § 40 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe rozhodnutím vedúcej úradu z 9. mája 2007 bolo upovedomením z 10. mája 2007 začaté nové správne konanie vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľky podľa § 40 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe. Sťažovateľka poukázala aj na to, že pôvodné konanie vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru zostalo bez meritórneho rozhodnutia, pričom v oboch konaniach ide o rovnakého účastníka, totožný predmet konania a rovnaké skutkové okolnosti.

Najvyšší súd ako odvolací súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 S 38/2008 z 20. novembra 2009, tak že napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. V relevantnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že *„konanie vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne, ktoré*

bolo začaté na podnet správneho orgánu dňom 5.3.2007, keď tento orgán urobil voči účastníkovi konania prvý úkon (pohovor so štátnou zamestnankyňou), bolo z dôvodu zrušenia prvostupňového rozhodnutia č. 01/2007/00420/SU zo dňa 5.3.2007 o skončení štátnozamestnaneckého pomeru žalobkyne rozhodnutím odvolacieho orgánu č. 01/2007/00420-2/SU zo dňa 9.5.2007 bez vrátenia veci orgánu, ktorý prvostupňové rozhodnutie vydal, na nové konanie a rozhodnutie, právoplatne skončené; proti rozhodnutiu nebol podaný riadny ani mimoriadny opravný prostriedok, nebolo preskúmané mimo odvolacieho konania ani na základe žaloby v správnom súdnictve. Z dôvodu právoplatného skončenia konania neexistovala prekážka začatého konania, námietku litispendencie vyhodnotil preto odvolací súd za nedôvodnú. Na zjavné procesné pochybenia vyššie označeného druhostupňového rozhodnutia (neurčitosť výroku v časti uvedenia ustanovenia, nesprávne poučenie) vydaného v predchádzajúcom konaní, na ktoré poukazovala žalobkyňa v predmetnej žalobe a následne i v odvolaní, preto už nebolo možné v rámci súdneho prieskumu neskoršieho konania a rozhodnutia správneho orgánu prihliadnuť. Odvolaciemu súdu však nedá neuviesť, že v dôsledku pochybenia odvolacieho správneho orgánu, keď v rozhodnutí zo dňa 9.5.2007, ktorým zrušil prvostupňové rozhodnutie, nerozhodol zároveň o vrátení veci na rozhodnutie prvostupňovému orgánu, došlo na základe upovedomenia k opätovnému začatiu konania vo veci skončenia štátnozamestnaneckého pomeru odvolaním podľa § 40 ods. 2 písm. b) zákona o štátnej službe. Je zrejmé, že takýmto postupom sa správny orgán snažil odstrániť práve druhostupňovým správnym orgánom vytknuté nedostatky predchádzajúceho konania, týkajúce sa možného porušenia zásady úzkej súčinnosti správneho orgánu s účastníkom konania. Je však potrebné uviesť, že tieto vady postupu v konaní správneho orgánu nemali za následok nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej. Taktiež je potrebné zdôrazniť, že týmto postupom správneho orgánu nebola žalobkyňa žiadnym spôsobom ukrátená na svojich právach; naopak, prvostupňový správny orgán dal žalobkyňi ako účastníčke konania priestor na uplatňovanie a bránenie jej práv. Aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (vid'. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sž 98-102/02, zverejnené pod č. R122/2003) vyplýva, že k zrušeniu rozhodnutia správneho orgánu v zmysle ustanovenia § 250i ods. 3 O.s.p. môže viesť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia, a rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces

a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecné iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka. V prejednávanej veci zo zisteného skutkového stavu je nepochybne zrejmé, že vzhľadom na nemožnosť zaradenia žalobkyne ako odvolanej predstavenej na štátnozamestnanecké miesto toho istého odboru štátnej služby a na tú istú funkciu (§ 16 ods. 3), ak sa štátny zamestnanec nedohodne so služobným úradom inak, tak ako to predpokladá § 31 ods. 4 zákona, nemôže mať opätovné zopakovanie procesu pre žalobkyňu iný, priaznivejší výsledok.“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zdôvodňuje arbitrárnosťou výkladu základnej procesnej zásady litispendencie a svojvoľným výkladom jednoduchého práva v rozpore s jeho dikciou najvyšším súdom v napadnutom rozsudku. Sťažovateľka tiež tvrdí, že pokiaľ by akceptovala právny názor najvyššieho súdu (o neexistencii prekážky litispendencie, pozn.), tak podľa tohto názoru *„by prejednaníu veci bránila dokonca prekážka veci rozsúdenej (res iudicatae), keďže išlo o konanie s tými istými účastníkmi a o tom istom predmete konania“*. Sťažovateľka napadnutému rozsudku najvyššieho súdu tiež vyčíta arbitrárnosť jeho odôvodnenia vo všeobecnosti.

Sťažovateľka v závere sťažnosti navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/73/2010 zo dňa 26. januára 2011 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/73/2010 zo dňa 26. januára 2011 zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 314,18 EUR, ktorú je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet jej právneho zástupcu JUDr. D. M., advokáta do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho

prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľka v odôvodnení svojej sťažnosti predostrela jednak námietku arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vo všeobecnosti a jednak námietku arbitrárnosti výkladu zásady litispendencie.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko

odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Podľa názoru ústavného súdu výklad najvyššieho súdu týkajúci sa litispendencie v napadnutom rozsudku nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu možno považovať za dostatočné a presvedčivé. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

Najvyšší súd jasným a zrozumiteľným spôsobom, na základe vykonaného dokazovania a z nich vyplývajúcich skutočností vyhodnotil, prečo považoval námietku sťažovateľky týkajúcu sa litispendencie za nedôvodnú. Závery najvyššieho súdu sa preto javia ako logické a presvedčivé. Je ústavne akceptovateľný názor najvyššieho súdu, že pokiaľ bolo predchádzajúce správne konanie právoplatne skončené, nie je možné hovoriť o litispendencii. Sťažovateľka v súvislosti s týmto právnym názorom najvyššieho súdu (s ktorým sa v plnej miere stotožňuje aj ústavný súd) týkajúcim sa neexistencie prekážky litispendencie za daných skutočností ďalej argumentovala, že potom prerokovaniu veci bráni prekážka veci rozsúdenej. Ústavný súd je toho názoru, že v okolnostiach posudzovanej veci, keď skoršie správne konanie právoplatne skončilo rozhodnutím o zrušení prvostupňového rozhodnutia správneho orgánu bez toho, aby odvolací orgán zároveň vrátil vec prvostupňovému orgánu na ďalšie konanie, a teda bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci, nemožno hovoriť o existencii prekážky veci rozsúdenej, preto ústavný súd túto námietku sťažovateľky považoval za neopodstatnenú.

Rovnako ústavný súd posúdil aj námietku všeobecnej arbitrárnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, pretože podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd primerane reagoval na všetky námietky sťažovateľky predstreté v podanom odvolaní, vysporiadal sa s nimi spôsobom súladným s požiadavkami plynúcimi na kvalitu odôvodnení súdnych rozhodnutí z ustanovení čl. 46 ods. 1 ústavy i čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu nemožno najvyššiemu súdu vyčítať ani to, že by v odôvodnení svojho rozsudku dostatočne neobjasnil svoje interpretačné úvahy. Na základe uvedeného ústavný

súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu tak poskytuje dostatočný základ pre jeho výrok.

Námietky zdôvodňujúce tvrdené porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu sp. zn. 3 S 38/2008 z 20. novembra 2009, tak ústavný súd vyhodnotil ako nedôvodné a nespôsobilé v rámci meritórneho prerokovania sťažnosti priviesť ústavný súd k záveru o ústavnej vadnosti rozhodnutia najvyššieho súdu.

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel k záveru o nedostatku ústavne relevantnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a sťažovateľkiným základným právom na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a jej právom na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže ústavný súd odmietol predloženú sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky nastolenými v sťažnostnom petite (zrušenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, priznanie nároku na náhradu trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. júna 2011